

Imádság a Lélek által

Lekció: Lk 21,25-36/Textus: Ef 6,18-20

2014. december 21.

Azt a címet is adhattam volna a mai igehirdetésnek: "A sorozat véget ér..." Az efézusi levelet végigkövető igehirdetések mind a nagykorú gyülekezetéről szóltak, hiszen ez Pál levelének fókuszja. Az volt a célunk, hogy beeléssünk Isten népe, az egyház csodálatos titkába, krisztusi-evangéliumi lényegébe, és hogy az apostol szavaival élve, egyre inkább növekedjünk „a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra” (Ef. 4.13), hogy megvalósuljon köztünk Pál csodálatos látomása: „Az egész test pedig az ő hatására egybeilleszkedve és összefogva, a különféle kapcsolatok segítségével, és minden egyes rész saját adottságának megfelelően működve gondoskodik önmaga növekedéséről, hogy épüljön szeretetben.” (Ef. 4.16) Hiszen ahogy növekszik Krisztus teste, mind érettségben, elkötelezettségben, szolgálatban és számban, úgy lesz jelévé Isten nagy titkának, amit kijelentett nekünk az idők végének rendjéről: hogy „Krisztusban egybefoglal mindeneket, azt is, ami a mennyben, és azt is, ami a földön van.”

Ennek a levélnek az utolsó nagy egységében a gonosz elleni harcról, a Sátán és minden serege elleni lelki küzdelemről hallottunk. Elmondtuk, hogy ez a harc komoly és valóságos, amint Jézus életében is látjuk; nehéz kihívás elé állítja mind keresztények mind nem keresztények gondolkodását, hiszen az alapvető világnézetünkben nincs helye démoni erőknek, szellemi hatalmasságokkal való küzdelemnek. („Ezt hagyjuk meg a Hobbit 3-nak és a fantasy-knek...”). Ráadásul talán van közöttünk, aki ezt a mai - csak feltételes - címet ("A sorozat véget ér...") megkönnyebbült sóhajtással nyugtázza: végre! Hiszen igaz, hogy hetek óta beszélünk arról, hogy az ördög/Sátán a „lehető legkönnyörtelenebb, legalattomosabb, legintelligensebb és leghatalmasabb ellenség... aki bármelyik oldalról meg tud támadni.” (Martyn Lloyd-Jones igehirdetése, „The Wiles of the Devil”) Próbáltuk is leleplezni stratégiáját, és újra és újra szembesültünk az apostol buzdításával: öltözzük fel az Isten fegyverzetét. Egy idő után pedig ez fárasztó: a gonoszról hallani, a fegyverzetet felöltöni, hétről hétre ezzel szembesülni... Szóval ha én azt mondanám, hogy "a sorozat véget ér", talán többen rávágnátok: végre! De nekem, Isten ígéje alapján, egy kibővített címmel kellene előállnom: "A sorozat véget ér - de a háború folytatódik!" És ha te csak erre vártál, hogy végre vége legyen, azzal egyetlen dolgot mondasz, hogy fogalmad sincs, miről beszéltünk eddig... A valóság nem ér véget!

A sorozat véget ér - a háború folytatódik; Isten népe, benne a gazdagréti (felnőttkorba lépő) gyülekezet, és minden egyes tagja részére mindvégig. Mert Krisztushoz tartozni harcot jelent, ugyanakkor győzelmes harcot. Ma az imádság szerepéről lesz szó ebben a harcban, hiszen végezetül az apostol imádságra hív: "Minden imádságokban és

könyörgésekben imádkozzatok mindenkor a Lélek által..." Miért ezzel fejezi be azt a szakaszt, amelyben a gyülekezetet felkészíti, hogy megálljanak a gonosz elleni harcban? Miért ide fut ki mindaz, amit a lelki fegyverzet felöltéséről tanított? Miért ez az utolsó nagy felszólítása ebben a levélben/igehirdetésben (amelyet imádsággal kezdett)? Miért elengedhetetlen az imádság? 1. Mert a lelki harc dimenziója az imádság dimenziója; 2. Mert az imádság által maradunk éberek a harcra; 3. Mert az imádság fogja össze a felnőtt gyülekezetet a harcban

I. Mert a lelki harc dimenziója az imádság dimenziója

Pál apostol felsorolta Isten fegyverzetének hat elemét, majd minden látszólagos átmenet vagy lezárás nélkül tér rá az imádságra. (vv.17-18) Az imádságot nem azonosítja a római katona fegyverzetének egy elemével, nem mondja, hogy vegyük fel, miközben mégis egyértelműen az Isten fegyverzetének felöltéséhez kapcsolja. Ez a kapcsolat abszolút döntő: arra mutat, hogy az egész lelki harc, és azon belül a fegyverzet felöltése az imádság dimenziójában zajlik. Az imádság nem egy fegyver, hanem az a kontextus, az a tér, az a spirituális-lelki valóság, amelyben megragadjuk a gonosszal való harc lényegét, és amelybe belépve megvívjuk a harcot. Ez annyira így van, hogy vagy imádságban történik a felkészülés és a harcban való megállás, vagy egyáltalán nem történik - még ha elméletben tudunk is a háborúról. Miért van ez így?

A mennyekvilág. Többször beszélt az apostol arról, hogy mit jelent, hogy a keresztyén közösség Krisztusban van; azaz a Szentlélek valóságában titokzatos módon egyesültünk Jézus Krisztussal, részesedtünk belőle. Ennek a terét, dimenzióját nevezte a "mennyekvilágának". Azt hallottuk, hogy megáldott minket mennyi világának minden lelki áldásával a Krisztusban (1.3); de tovább is ment, és azt a szinte felfoghatatlan dolgot állította, hogy Krisztussal együtt feltámasztott és a mennyekvilágába ültetett bennünket. Egyszerre vagyunk itt, ebben a világban, feladattal, küldetéssel, örömmel és kudarcokkal, mint minden ember, és mégis a láthatatlan, a mennyeknek nevezett világban, egy másik dimenzióban, amely ugyanolyan valóságos számunkra, mint ez a világ. Ráadásul a mennyekvilágához tartoznak mindazok a hatalmasságok és fejedelemségek, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei, amelyek felett Jézus Krisztus győzött, és amelyeket Isten a lábai alá vetette (1.20-21; 6.12). Amikor Pál azt mondja, hogy a mi harcunk nem test és vér ellen, azaz nem emberi erők, okoskodások, körülmények ellen zajlik, akkor ugyanezt fogalmazza meg: a mennyi, ha úgy tetszik, a szemünk előtt láthatatlan spirituális valóság, a lelki dimenzió világában zajlik ez a harc. Egyáltalán nem függetlenül a mindennapi eseményeinktől, de mégis gyökereiben, szívében mind ez evangéliumot, mind a harcot e lelki-szellemi dimenzióban ragadhatjuk meg.

A mennyekvilágában az imádság által veszünk részt. Látjuk már, hogy miért mondtam, az imádság az a dimenzió, amelyben a harc zajlik?

Persze sokan egészen másképpen gondolnak az imádságra. Vannak, akik szerint nem más, mint bolond önbecsapás. Azt hiszed, hogy megszólítasz valakit, aki valójában nem létezik vagy ha létezne is, úgysem figyel, tehát az imádság felesleges bolondság. Ezzel most nem foglalkozunk tovább... Vannak olyanok is (mind keresztények(!), mind nem keresztények), akik szerint az imádság alapvetően egy lélektani folyamat. A lényege, a haszna ebben fogható meg: akár van valaki (keresztény), akár nincs (nem keresztény), az imádság hasznos, mert lenyugtat, rendszerez, hozzájárul a testi-lelki egészséghez, stb. És miközben ez utóbbi minden kétségen kívül igaz, most mégis azt kell látnunk, hogy Pál (és a Biblia) nem így beszél az imádságról. Az imádság kapcsolódás Istenhez, részesedés Krisztus által a mennyek világában, az imádság teljesen valóságos történés a teljesen valóságos spirituális dimenzióban. Imádság nélkül pedig nem tudsz kapcsolódni ehhez a világhoz. (Ha nem test és vér ellen hadakozunk, akkor a fegyvereink sem testiek - azaz emberek, e világhoz tartozók; vö. 2Kor. 10. 4) A lelki harcban, amely a mennyek világában zajlik, csak imádság által vehetünk részt.

A fegyverzet megértése vagy felöltözése? Legyünk akkor ezen a ponton egészen gyakorlatiak. Hogyan öltözhethetnénk fel Isten fegyverzetét imádság nélkül? Sehogy! És hogyan öltözhethetjük fel imádságban?

Mi az, amit Pál Isten fegyverzetének nevez? Egy kiterjedt, több részből álló metafora van előttünk. Pál házi őrizetben van, egy római katona őrizi éjjel és nappal. Amikor arra készül, hogy megerősítse az evangélium (lelki) igazságaival a gyülekezetet a Sátán elleni harcban, kapva kap az alkalmon, hogy az evangélium egy-egy igazságát a katona valóságos fegyvereivel kapcsolja össze. Egy külső képet használ arra, hogy egy belső/lelki/evangéliumi valóságról (annak 6 dimenziójáról) beszéljen. Ezért mondta, hogy vegyük fel a következőket: övezzük derekunkra az igazság szeretetét, öltünk magunkra a megigazulás páncélját, saruzzuk fel lábainkra a békesség evangéliuma készségét, vegyük fel a hit pajzsát, az üdvösség sisakját, és a Lélek kardját, amely az Isten beszéde. De mit jelent ezeket magunkra öltetni, felvenni?

Nyilvánvaló, hogy nem pusztán annyit, hogy értjük. A harchoz ismernünk és értenünk kell az evangélium igazságát, egyre mélyebben meggyökerezni benne úgy, hogy azt egészen konkrétan tudjuk alkalmazni azokban a helyzetekben, ahol a Sátán támad és megpróbál elfordítani Istentől (ezeket a különböző helyzeteket konkrétan elemeztük korábban). Hogyan tudja az ember egészen mélyen a szívébe engedni az evangélium igazságait? Hogyan tud ez olyan mélységben megjelenni, hogy a gondolatainkat, az észlelésünket, a döntéseinket, a céljainkat, mind-mind meghatározza? A válasz: beleimádkozzuk magunkat az igazságba - a Szentlélek által. A Krisztus igazságát az imádságban vesszük magunkhoz, sőt, az imádságban öltjük magunkra. Itt található a metafora, a képes beszéd ereje, az apostol zsenialitása. Mert nem elég, ha érted az evangéliumot, annak lényed legmélyét kell átjárni. És ebben segít a kép, amit a Szentlélek ihletett, és segít, amint ezt szintén a Szentlélek ihletésével magadra veszed. Amint egyenként imádságban felveszed a fegyvereket, képszerűen végigimádkozod az evangéliumi igazságot, a

Szentlélek megújítja a szíved, megújítja a képzeleted. A szívedben ott lesz annak tudata, az érzete, hogy az evangélium körbevesz és átjár. A fejbeli ismeret/tudás mellé kapcsolódik a lelki/spirituális meggyőződés, a szívbeli tudatosság és bizonyosság. Képszerűen meggyőz arról, hogy igenis az igazságot választom a hamisság és hazugság ellen, mert derekamra kötöttem; hogy igenis ellenállok minden ördögi vádnak és kárhoztatásnak, mert Krisztus megigazító munkáját, mint páncélt felöltöttem; igenis a békességet munkálom ott, ahol szétdobálás van, mert lábaimra a békesség evangéliumát saruztam; igenis megállok a gonosz minden rettentő és félelmet keltő nyila ellen, mert felvettem a hit pajzsát; igenis megállok minden hiány és veszteség, fájdalom idején, mert rajtam az üdvösség sisakja; és igenis mindez igaz, mert kezemben a Lélek kardja, Isten objektív kijelentése. Az imádságnak ez a formája az, ahogyan egészen mélyen azonosítod magad az evangéliumi igazsággal. Imádság nélkül pedig elvesztünk a harcban, mint akik mezítelenek és védtelenek...

II. Mert az imádság által maradunk éberek

Láttuk, hogy Pál azért hív „mindenkor imádságra”, mert az imádság a harc dimenziója. Másodszor, azért elengedhetetlen az állhatatos, kitartó imádság a lelki harcban, mert az imádság tart készenlétben, az imádság által maradunk ébren: "legyetek éberek..." Pál ugyanazt mondja a lelki harc összefüggésében, amit Jézus az utolsó idők megpróbáltatásaival, valamint az ő visszajövetelével kapcsolatosan: „Vigyázzatok magatokra, nehogy szívetek elnehezdedjék mámortól, részegségtől vagy a megélhetés gondjaitól ... legyetek éberek és szüntelen könyörögjete.” Mi ez az éberség, és mi ennek a jelentősége a harcban? Ha az ellenség valóban a „lehető legkönyörtelenebb, legalattomosabb, legintelligensebb és leghatalmasabb ellenség... aki bármelyik oldalról meg tud támadni”, akkor világos, hogy mindig, minden időben készen kell állnunk a harcra. A keresztény katona/gyülekezet sohasem mondhatja, hogy most pedig békeszünet van, vagy elmentünk szabadságra. Ezért hangsúlyozza Jézus is, Pál is a készenlétet, az éberséget, szemben azzal, amikor "elalszunk", mert maga alá temetnek a mindennapi élet gondjai, vagy éppen az élet élvezete. Lássuk közelebbről az imádság és éberség összefüggését a lelki harcban!

Visszatérően beszéltünk arról, hogy miközben ez a háború nagyon is valóságos, nekünk, a nyugati civilizáció embereinek nehéz megragadni, hiszen kihívást jelent a világképünk számára. Azaz sokkal inkább elképzeljük a kereszténységet racionális értelemben (igaz, mert érthető és védhető), vagy etikai értelemben (ilyen és ilyen fajta életvitel fakad a hitünkből), semmint lelki-szellemi, spirituális értelemben (Jézus Isten uralmát hirdette meg, és ez egy nagy kozmikus háború része, amelyben ő végső győzelmet aratott a Sátán, seregei a démonok, a bűn, halál és kárhozat felett). Az imádságban azonban rendszeresen és tudatosan a mennyei valóságba lépünk be, az imádságban éljük meg újra és újra, hogy Krisztushoz tartozunk. Amíg rendszeresen imádkozunk, addig

vagyunk - lelki értelemben - ébren. Amikor nem imádkozunk, nem gyakoroljuk a kapcsolatot - bár tudunk róla, tudunk róla beszélni, és erkölcsi értelemben még egy ideig úgy élünk... már elnehezülnek a pilláink, azaz elnehezül a szívünk. Amennyiben imádságban rendszeresen felöltözzük Isten fegyverzetét, ébren maradunk arra nézve, hogy háború van; amikor ez elmarad, a világképünk is egyre inkább visszavezet bennünket oda, hogy ez a háború nem valóságos, mintha nem is létezne. Egy idő után már csak így gondolunk vissza: „nem is tudom, egykor hogyan gondolhattam, élhettem meg valóságként...” (Illusztráció: gondolj bármire, amit folyamatosan követsz az interneten, vagy a hírekben, egy sportoló vagy csapat, egy cég akciói, valakinek a blogja, vagy bármi, ami erősen érdekel. Addig vagy "ébren", ameddig napra készen követed az eseményeket, rendszeresen és kitartóan. Azután, ha az érdeklődésed lelohad, és már csak egyszer-egyszer nézel rá, már nem vagy éber. Lehet, hogy a legjobb meccset, a legnagyobb akciót, a legjobb fórum lehetőségeket kihagytad... Elaludtál.) Az éberség tehát rendszeres gyakorlást, rendszeres imádságot feltételez.

Hogyan néz ez ki a gyakorlatban? Rendszeresség és rutin. Ne ijedjünk meg! Először is, a rendszeresség nem jelenti azt, hogy naponta több órát kellene imádkozni. Sőt, a „gyakrabban keveset” jobban segít az éberség fenntartásában, mind a „ritkán sokat.” Egy nap két-három alkalommal való megállás Isten előtt (reggel és este hosszabban, napközben pár perc visszatekintés) nagyban segít tudatosan az ő jelenlétében végezni a dolgainkat. („imádkozzatok mindenkor...”) Másodszor, a rutin nem a gépies, kiüresedett, lélektelen imafelmondást jelenti, hanem azt, hogy ezt a napi két-három imádságot, megállást olyan mértékben építem be az életembe, hogy az rutinszerűvé válik. (Amint megnézzük a híreket, vagy ránézünk a facebookra - mindegyiket rutinszerűen tesszük sokan, mégsem panaszkodunk közben, hogy milyen gépies és lelketlen...) Az éberséget segíti még, ha valakivel együtt is imádkozol rendszeresen (házaspár, lelki barát...).

III. Mert az imádság fogja össze a felnőtt gyülekezetet a harcban

A harmadik érv mellett, hogy az imádság elengedhetetlen a lelki harcban az, hogy az imádság fogja össze a gyülekezetet. A harcunk nem egyéni küzdelem, hiszen Isten egész népe áll a háborúban. Ennek pedig két oldaláról beszél az apostol. Az első, hogy imádkozzunk az összes szentekért. Harcban vagyunk - ezért imádkozzunk egymásért. Imádkozz a családtagjaidért, imádkozz a testvéreidért. Imádkozz a betegekért, a nehéz helyzetekben lévőkért - és imádkozzunk a sikeresekért, azokért, akiknek minden működik. Az imádság kölcsönös, és amint ezt gyakoroljuk, ez össze fogja és erősíti meg a gyülekezetet a harcban. Nem nekem kell megállni a gonosz napon, hanem nekünk kell megállni. Nemcsak énrólam van szó, hanem mindnyájunkról szó van. És akkor tudunk igazán imádkozni másokért, ha ismerjük és szeretjük őket, valamint ha ismernek bennünket. Hiszen mit ér, ha én megállok a

harcban, de a testvérem elvérzik mellettem... És hogyan látnám őt, amikor erős, miközben engem elborítanak a kétségek, vagy a félelmek. Imádkozzunk „az összes szentekért” - hívja az efézusiakat az apostol. Ezért is annyira fontos, hogy a házicsoporthozon keresztül mélyebben megismerj másokat, és mások megismerhessenek téged.

Végül pedig - talán nem várt - fordulat következik. Pál, aki Istent magasztalta a levél/igehirdetés elején kitörő hálával; az apostol, aki ebben az írásban több helyen is könyörög a gyülekezetért; Isten szolgája, aki a gonosz ellen való harcról tanít így szól: „és énértem is, hogy adassék nekem az ige ... hogy bátran ismertessem meg az evangélium titkát.” Majd így folytatja: „amelynek követe vagyok a bilincsből is.” Egy követ bilincsből? Az örömhír követe - láncok között? Az Isten harcosa - börtönben? Olyan ez, írja NT Wright, mint egy szárnyaszegett sas, mint egy óceánjáró a sivatagban, vagy egy mozdony a szántóföldön... (Paul for Everyone/The Prison Letters, 77) Követ bilincsből? És Pál nem azért kér imádságot, hogy levegyék róla a bilincset, hanem azért, hogy bátran hirdesse az evangéliumot. Imádkozzatok énértem is... Ez is hozzátartozik a harchoz. Pál, aki tanít a harcról, tud kérni, imádságot kérni ahhoz, hogy hirdesse az evangéliumot, forgassa a Lélek kardját. Mert ez az imádság nem tesz embertelenné... Nem tesz emberfelettivé... Sőt, egészen hitelessé, egészen emberivé tesz, ahogy összefog bennünket a gyülekezet közösségében. Imádkozzunk egymásért, és imádkozzatok értem is.

Mert Jézus ugyanezt teszi. Halála előtt, a Gecsemáné kertben gyötrődik és imádkozik, és kéri a tanítványait, hogy ezen az éjszakán imádkozzanak és virrasszanak vele. Imádkozzatok énértem... Azok pedig újra és újra elalszanak. Nem képesek ébren lenni, imádkozni, és ez nemcsak fizikai, hanem lelki értelemben is igaz. Nézd, Jézust, az embert: amikor az egyik legnagyobb harcot vívja a sötétség erőivel, amikor gyötrődik és szenved, küzd, segítséget kér. A tanítványokért is harcolja a harcot, mégis kéri, álljanak mellé. Mert az imádság segít.

Pár órával később már a kereszten vívja a haláltusát. És miközben elhordozza a kínhalált értünk, helyettünk és miattunk, mit tesz: imádkozik az összes szentekért. Imádkozik azokért, akik ezt teszik vele, imádkozik érted és értem: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” (Lk. 23.34) Imádkozzunk hát a harcból – mert Jézus imádkozott és imádkozik értünk. Harcoljuk meg a harcot – mert Jézus megharcolta értünk. Álljunk meg hitben győztesen – hiszen Jézus Krisztus megszerezte számunkra a győzelmet! Ámen!

Lovas András